

ทะเบียนวิจัยเลขที่ 26 05 01 12 01 05

ขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองข้าวไร่ภาคเหนือ

ข. ปลูกบนพื้นที่ลาดชัน

OPTIMUM PLOT SIZE AND SHAPE OF UPLAND RICE IN NORTHERN REGION

B. SLOPE AND UPLAND CONDITION

จันทนา สรสิริ

เสาวนีย์ พิสิฐฐพันธ์

มนัส ไพฑูรย์เจริญลาภ

สง่า ดวงรัตน์

ศรีอุไร กุลธรรม

สุวิทย์ มุลศรี¹

ฝ่ายวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงานและวิชาการ

บทคัดย่อ

เพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัย เรื่อง ขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองข้าวไร่ภาคเหนือ ที่ปลูกบนพื้นที่ลาดชัน ที่ได้สรุปไว้ในปี 2526 จึงได้ทำการวิจัยซ้ำอีกครั้งในปี 2527 ที่สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวสะเมิง โดยการจัดการทดลองแบบ Modified Uniformity Trial คือ ปลูกข้าวพันธุ์ชีวแม่จัน โดยวิธีหยอดระยะ 30x30 เซนติเมตร ติดต่อกันเป็นผืนใหญ่ขนาด 9x30 ตารางเมตร จำนวน 4 แปลง การเตรียมดินใส่ปุ๋ย และป้องกันกำจัดศัตรูพืช ต่าง ๆ ปฏิบัติสม่ำเสมอทั้ง 4 แปลง เก็บข้อมูลโดยเว้นแถวริมรอบ เก็บเกี่ยวข้าวเป็นหน่วยย่อย (basic unit) ติดต่อกันขนาดหน่วยย่อยละ 0.72 ตารางเมตร (0.3x2.4 เมตร² หรือเก็บ 1 แถว ๆ ละ 8 กอ) หนึ่งแปลงเก็บเกี่ยวได้ 288 หน่วยย่อยรวม 4 แปลงเท่ากับ 1,152 หน่วยย่อย น้ำผลผลิตของแต่ละหน่วยย่อยที่ความชื้น 14 % ไปคำนวณหาขนาดแปลงต่าง ๆ ได้ 15 ขนาด แล้วหาขนาดของแปลงเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม จากสมการ $y = ax^b$ โดยวิธี Least square สรุปได้ว่า ควรมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตร รูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าค่อนข้างยาว เช่น เก็บ 4 แถว ๆ ละ 25 หลุม (1.2x7.5 = 9 ตารางเมตร) ซึ่งผลของการวิจัยในปีนี้ยืนยันผลของการวิจัยที่ได้สรุปไว้ในปี 2526

¹ สถานีทดลองข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาวสะเมิง สถาบันวิจัยข้าว